

onderworpen en soude zyn aen enighen aenwas ofte opslyckinghe, mits door het filtereren van het water langhst de sluisdeuren ende het openen van tydt tot tydt, sulcx genoeghsaem sal voorkomen worden, ende daerdoor selfs worden belet de voordere opslyckinghe van de saevelplaete degonne light oostwest noens over den bank van den hoeck van de nieuwe caye. Synde alle het gonne voorschreven soo veel te meer van 's comparants kennisse door den langhen tydt de zee navigatie gheexerceert hebbende ende menighvuldige jaeren binnen dese haven gecommen synde, eene sekere wetenschap heeft becommen ende eene besondere ondervindinghe heeft van de ghelegentheyte van de haven ende de onghemaecten die aldaer soo buyten als binnen connen arriveren."

-
- (1) J. BOWENS : "Nauwkeurige Beschrijving..." p. 149, 152, 175, 199.
(2) Rijksarchief Brugge - Notariaat VAN CAILLIE 1941, Boek 91 - akten 80, 81, 82, 83, 85.
-

<p style="text-align: center;">DE BEGINJAREN VAN PASTOOR HENRI PYPE ALS AALMOEZENIER TER ZEE</p>

Deze teksten zijn niet de neerslag van een systematische studie van Henri PYPE in de ACTA EPISCOPATUS van het bisdom Brugge, maar veeleer het gevolg van de nota's die ik terloops genomen heb bij mijn onderzoek over het College van Oostende.

Raymond VAN CRAEYNST

Op 27 april 1886 laat bisschop FAICT aan de deken P. DECANNIERE weten dat hij met de plaatscommandant moet spreken over de plaats van het draagbaar altaar op de aviso. Hij verzoekt hem een voorstel te doen voor de benoeming van een aalmoezenier tussen 30 en 50 jaar oud.

A.B.B. Acta Ep 1886, p. 157

Op 8 mei schrijft de bisschop aan minister Jules VANDENPEEREBOOM dat hij de juiste man gevonden had om aalmoezenier te zijn aan boord van de aviso, namelijk mijnheer PYPE, 32 jaar, zeer gewaardeerd als onderpastoor op de parochie S.S. Petrus en Paulus en opgeruimd van karakter. Hij vraagt de minister hem uit te nodigen.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 172

Op 11 mei laat de bisschop aan onderpastoor PYPE weten dat VANDENPEEREBOOM, minister van Spoorwegen, Post en Telegraaf, hem zaterdag e.k. om 11 1/2 u te Brussel wil ontvangen. Hij moet hem de lijst overhandigen van de liturgische voorwerpen die hij aan boord nodig heeft. Hij verzoekt hem alleen mis te lezen bij kalme zee. Hij moet de minister vragen waar hij zal eten en slapen en wat hij moet doen de drie maanden dat hij aan land is. Als hij

zaterdag van Brussel terugkomt moet hij bij de bisschop verslag komen uitbrengen.

A.B.B. Acta Ep 1886, p. 175

Op 17 mei schrijft de bisschop aan PYPE dat hij vlug het altaar moet laten maken, liefst te plaatsen in het midden van het schip. Daar de aviso terug binnen is moet hij samen met de deken en de kapitein overleg plegen over de afmetingen van het altaar opdat het zowel in het ene als in het andere schip zou kunnen gebruikt worden. Hij moet een plan laten maken door een vaardige schrijnwerker en een raming van de kosten die niet hoger dan 200 fr mogen zijn, zoals de minister hem had gezegd. De bisschop vraagt hem de lengte, de breedte en hoogte van het altaar te laten kennen zodat hij de altaargewaden kan bestellen.

A.B.B. Acta Ep 1886, p. 186

Op 20 mei vraagt de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM hem te laten weten of de heer PYPE nu aanvaard is als aalmoezenier of niet. De bisschop stelde de publicatie uit van zijn benoeming alsook deze van zijn plaatsvervanger als onderpastoor van S.S. Petrus en Paulus

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 191

Op 22 mei volgt de benoeming van PYPE als zeeaalmoezenier. "Henricus Eduardus PYPE...te constituimus eleemosynarium navis, quae mox solvet e portu Ostendano, mare boreale lustratura st navigia pisca-torum Belgarum protectura et concedimus..." (Henricus, Eduardus PYPE... wij benoemen U als aalmoezenier van het schip dat weldra uit de haven van Oostende zal wegvaren om te kruisen in de Noordzee en de schepen van de Belgische vissers te beschermen, en wij staan toe...)

A.B.B. Acta Ep 1886, p. 197

Op 27 mei schrijft de bisschop aan zeeaalmoezenier PYPE dat de minister zijn instemming heeft betuigd met zijn benoeming vanaf 1 juni. Hij verzoekt PYPE bij het mislezen slechts één slok wijn te gebruiken.

A.B.B. Acta Ep 1886, p. 200

Op dezelfde dag laat de bisschop, in een andere brief, aan PYPE weten dat diens brief aan de minister op heel de lijn is goedgekeurd.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 201

Op 29 mei schrijft de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM dat hij op dezelfde dag het bezoek ontvangen heeft van aalmoezenier PYPE. Als antwoord op zijn vraag over zijn wedde, heeft hij van kolonel DUFOUR alleen een onbeduidende nota ontvangen nopens zijn slaapgerief. De kolonel zelf was afwezig wegens een burgerlijke

begravenis in zijn familie die hij zelf aldus had bevolen. Vandaag moest hij zijn verbintenis tekenen. Hij heeft mij geraadpleegd en hij zal niet tekenen, tenzij een tegenbevel van mij komt. Het onderhoud van 3 fr per dag voor verblijf aan boord, zou afgenomen worden van zijn wedde van 1.000 fr per jaar.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 205

Op 30 mei schrijft de bisschop aan PYPE dat hij boven zijn wedde van 1.000 fr per jaar nog 3 fr per dag vergoeding zal krijgen. Alles is dus in orde en hij zal geen verbintenis moeten tekenen.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 206

Op 23 juli vraagt de bisschop aan deken DECANNIERE dat, als PYPE terugkomt op het einde van de maand en hij geen tijd heeft om hem te bezoeken dat hij PYPE zou bedanken voor zijn brief die hij uit Christiansand had geschreven.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 273

Op 13 september schrijft de bisschop aan PYPE dat hij zijn zending gisteren heeft ontvangen. De bisschop zendt hem het rapport terug met enkele verbeteringen. Hij moet het dan aan de minister opzenden met weglating van de persoonsnamen.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 354

Op 2 oktober doet de bisschop, na zijn onderhoud met PYPE, aan minister VANDENPEEREBOOM enige voorstellen.

1. Zijn wedde zou 2.000 fr moeten bedragen. Na zijn tweede reis had hij slechts 200 à 300 fr ontvangen.

2. Aan boord is er zo weinig te doen dat men zijn aanwezigheid overbodig vindt. Zijn toelating op het schoolschip les te geven aan de scheepsjongens zou die grief teniet doen.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 388

Op 8 oktober laat de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM weten dat hij PYPE had ontvangen die het programma had opgesteld om godsdienst en moraal te geven aan de scheepsjongens aan boord van de aviso "Ville d'Anvers".

De aalmoezenier zal tweemaal per week aan de beide afdelingen scheepsjongens een half uur godsdienst geven. De scheepsjongens moeten de zondagsdiensten kunnen bijwonen. PYPE was een beetje gedemoraliseerd. Hij beeldde zich in niets te doen te hebben wat tot hiertoe een beetje waar was. De bisschop vroeg de minister of hij zijn programma wilde goedkeuren.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 397

Op 11 oktober schreef de bisschop ook naar PYPE. Na zijn laatste brief had de bisschop naar de minister geschreven om het programma

van PYPE te aanvaarden. Hij raadde hem aan tijdens de vaart in zijn vrije tijd theologie te studeren en te bidden en misschien ook zeevaartkunde te studeren als hij daar zin in had.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 402

Op 12 oktober liet de bisschop aan PYPE weten dat de minister akkoord was met de volgende schikkingen :

1. Hij mocht tweemaal per week een half uur godsdienst geven aan de beide afdelingen.

2. 's Zondags moesten alle scheepsjongens naar de kerkdienst gaan, behalve als hun ouders zich daartegen verzetten.

A.B.B. Acta Ep. 1886, p. 404

Op 14 januari 1887 schreef de bisschop aan deken DECANNIERE dat hij goed gehandeld had met aan PYPE een biechtstoel in de Capucijnenkerk toegekend te hebben.

A.B.B. Acta Ep. 1887, p. 14

Op 28 april 1887 vroeg de bisschop aan de deken PYPE te verwittigen van de afvaart van het schip op 1 mei a.s. Hij vroeg ook dat hij samen met PYPE zou zoeken naar een geschikte onderpastoor om de belangen te behartigen van de school die PYPE begonnen was zonder medeweten van de bisschop.

A.B.B. Acta Ep. 1887, p. 189

Op 29 april schrijft de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM dat te Oostende alles in orde is volgens de wensen van de minister. PYPE gaat naar zee en onderpastoor OSTYN zorgt voor de leerlingen die in Oostende blijven. PYPE heeft dat geregeld buiten zijn weten om, maar te Oostende wordt dat toegejuicht.

A.B.B. Acta Ep. 1887, p. 191

Op 22 november 1887 liet de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM weten dat PYPE deze morgen bij hem was geweest. Hij was deels ziek, deels ontmoedigd. Immers :

1. Hij had vastgesteld dat bij het aanleggen in de havens dat bemanningsleden en scheepsjongens naar ontuchthuizen gingen en vrouwen meebrachten aan boord.

2. Terwijl de aalmoezenier naar zee was trokken de scheepsjongens naar de ontuchthuizen.

3. Hij kloeg erover dat zijn loon te gering was.

Om dat alles had hij aan de minister verlof gevraagd. De aviso was gisteren zonder hem vertrokken. Op de volgende reis, na Kerstmis, gaat hij weer aan boord. Hij heeft wel hulp nodig.

A.B.B. Acta Ep. 1887, p. 487

Op 30 januari 1888 laat de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM weten dat Henri VERDONCK van de wijding van Kerstdag 1887, tot hulpaalmoezenier werd aangesteld.

A.B.B. Acta Ep. 1888, p. 37

Op 5 juli vraagt de bisschop aan de deken dat hij hem PYPE zou willen sturen om te spreken over zijn hulpaalmoezenier.

A.B.B. Acta Ep. 1888, p. 266

Op 6 juli schrijft de bisschop aan minister VANDENPEEREBOOM dat Henri VERDONCK deze maand nog zal kunnen benoemd worden. Voor hen beiden wenste de bisschop een gezamenlijk huis tegen 600 à 700 fr per jaar en een dienstmeid tegen 400 à 500 fr per jaar. PYPE zelf heeft nu 1.000 fr per jaar en 3 fr per zeedag. De bisschop wenst dat hij 2.000 fr zou krijgen en 1.500 fr voor de hulpaalmoezenier.

A.B.B. Acta Ep. 1888, p. 272

Op 31 augustus 1891 vroeg de bisschop aan PYPE hem te laten weten wanneer hij en wanneer E.H. VERDONCK retraite hadden gevolgd.

A.B.B. Acta Ep. 1891, p. 341

VEILING 1996

Op donderdag 25 januari 1996 gaat voor de 24ste maal de jaarlijkse Veiling van de Plate door onder de leiding van de heer O. VILAIN.

Zoals steeds komt er een % ten goede van "De Plate". Dit procent werd vastgesteld op 20 %, dat afgehouden wordt van de verkoopsom.

Wanneer er loten aangeboden worden, waarvan het lid zelf de minimum instelprijs bepaald heeft en indien er daarvan stukken geen koper vonden zal bij de teruggave van deze, 10 % op de gevraagde instelprijs gerekend worden.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.